

המערך הדימוקרטי ואני

חשבונו
עובר
ושב
חלק
שלמה
ברנקל

יצחק רבין

ניבזות כזאת, כמו שהיתה שם באו-ניברסיטה, עוד לא ראיתי. הלכתי של מהסיפור הזה: ראשית, הניבזים הקטנים מחירות וממיפלגת-העבודה עוד יהיו חברי-כנסת כשיגדלו, שנית: הדימוקרטית של מיפלגת העבודה.

הדרך לוויסקי

סיפור רביעי. באותה שנה שבה הת' נחש סיפור הניבזות, הייתי עורך ביט' און הסטודנטים של אותה אוניברסיטה. יום אחד קיבלתי טלפון מיו"ר אגודת הסטודנטים, איש מיפלגת-העבודה, ש' כבר תיארתי את הדרך שבה הגיע לרום מעמדו. וכה אמר לי האיש: אם תפרסם בעיתון מאמר מסוים, אתה עף. אני אמרתי לו שיישקני מנשיקות פיהו, אבל בלשון הרבה פחות נמלצת והרבה יותר נמרצת. המאמר פורסם ואני לא עפתי. לעומת זאת נקלעה אגודת הסטודנטים באופן פיתאומי לקשיים כספיים, שלא איפשרו לה להמשיך לממן את ביטאון הסטודנטים, ואני הלכתי להיות בארמון. הלחץ שלי מהסיפור הזה: ראשית, ה' דרך מחפשי הביטוי למיגית וויסקי רצו' פה קשיים כספיים. שנית, הדימוקרטית של מיפלגת העבודה.

בערך מערך

סיפור חמישי. גדלתי עוד ועוד, וגם מערך כבר היה. הימים היו ימי יצחק רבין, ואני הלכתי לחפש עבודה במישר' רד ממשלתי אחד. לפני הפגישה עם הפקיד הבכיר אמרו לי שלא כדאי לי להגיד לו מה בדיוק אני חושב. לא רעבתי ללחם באותם הימים, אבל לא הייתי מייודע-מה רחוק מזוה, אז אמרתי רק בערך מה שאני חושב, בלי להיכנס לפרטים, מה שנקרא. את ה' עבודה לא קיבלתי. כנראה שגם בערך לא הייתי מתאים. הלחץ שלי מהסיפור הזה: ראשית, כשאתה מחפש עבודה אצל מערכת, תגיד לו בערך מה שהוא חושב, ולא בערך מה שאתה חו' שב. שנית: הדימוקרטית של המערך.

זהו. אלה הסיפורים. עכשיו, יכול לה' יות שאני סתם חתיכת פאראנואיד, ואר' לי פשוט לא היה לי מזל בחיים, וכל הזמן ניתקלתי רק בצדדים הלא-יפים של הדימוקרטית מיסודם של מפא"י וה' מערך, ואילו אחרים נהנו מכל התכונות האנטי-חומייניסטיות שיש במיפלגה ה' זאת. יכול להיות.

הלכתי שאני למדתי מהסיפור הזה הם אלה: ראשית, שאין שום בוש' בלהיות פועל פשוט. שנית, שאם רוצים להתקדם בחיים כדאי להשיג פינקס-אדום. שלישית, הדימוקרטית של מפא"י.

עוד פינקס אדום

סיפור שני. בינתיים גדלתי וגדלתי, וכל השינאה של אבי למפא"י לא עזרה לו: אני הלכתי לתנועה-המאוחדת. לפ' ני שיצאנו להגשמה, אמרו לנו שעכשיו צריך להצטרף להסתדרות. פה התעורר ררה איוז בעייה קטנה, כי מישוה בעדה שלנו שאל למה. אני כבר לא זוכר בדיוק מי זה היה, אבל נדמה לי שזה הייתי אני. אולי מין רתיעה מפינקסים אדום-מים. משהו תורשתי במישפחה. במי' גרת מסע השיכנוע הזמן לקן שלנו החבר ישראל קרגמן, שאז היה חברי כנסת. רק שאלה אחת שאלתי את החבר ישראל קרגמן: איך יכולה ההסתדרות לייצג באותו הזמן גם את הפועלים וגם את המעבידים? המון תשובות נתן החבר קרגמן, אבל תשובה לשאלה ה' זאת לא היתה לו. כנראה שזו שאלה

גולדה מאיר

קשה מאוד, כי עד היום לא שמעתי תשובה עליה. בסוף קיבלתי פינקס-אדום, כי הוסבר לי שבלי זה לא אוכל לקבל שירותים רפואיים. הלחץ שלמדתי מהסיפור הזה היה כפול: ראשית, שכדי לקבל שירותים רפואיים צריך להיות חבר הסתדרות. ושנית, הדימוקרטית של מפא"י.

הניבזים יגדלו

סיפור שלישי. למרבית הפלא המשכ'תי לגדול, והגעתי עד לאוניברסיטה. הימים היו ימי גולדה מאיר. באותה אוניברסיטה שבה למדתי היו פעם בחי'רות, ובאותן בחירות זכה השמאל ב-32 מנדטים מתוך 40. במקומות הנותנים התחלקו חירות ומיפלגת-העבודה. ה' שמאל, שרצה להיות דימוקרטית, נתן לאופוזיציה העלובה שליטה בוועדת-ה' ביקורת, ולא חלף זמן רב עד שעסקני חירות ומיפלגת-העבודה עשו קנוניה, וב' עזרת הרוב שלהם בוועדת-הביקורת עשו מהפכת-חצר, ורקו חברי מועצה כרצו' נם, והכניסו חברי מועצה כרצונם, עד שהשיגו רוב. במילים אחרות: עיוותו את רצון הבחרי. מאז כבר ראיתי מק' רוב איך עושים ניבזות בפליטיקה, אבל

אמנם כבר חלף המון זמן מאז, ומים רבים זרמו בירדן, אבל בכל זאת הייתי רוצה להידרש פעם נוספת — פעם אחרונה ודי — לאותן בחירות לכנסת הע' שירית שהיו בראשית קיץ 1981, ואשר בהן, כזכור, ניצח הליכוד בהפרש זעום.

אם היה משהו שהיזן לי משהו בכל תעמולת הבחירות שהתנהלה לקראת הבחירות הללו, זה היה משהו שהופיע בתעמולת הבחירות של המערך, וזה ה' דבר: שצריך הפעם להכריע, אמרו תוע' מלני המערך, בין ישראל דימוקרטית, שאותה מייצג המערך, ובין משהו אחר, חומייניסטי, למשל, שאותו מייצג הלי' כוד. על הדבר הזה חזרו וניגנו, ניגנו וחזרו מיטב הסופרים ואנשי-הרוח מה' קליבר הגדול, וגם כל מיני עסקנים ופרחי-עסקנים מקליברים קטנים יותר. וכדי שתבינו למה המשורה-הזה עשה לי משהו, אספר לכם כמה סיפורים.

הפינקס האדום

סיפור ראשון. בימים שעוד הייתי ילד קטן היתה מפלגה ושמה מפא"י, שהיתה יותר גדולה מכל המערך ביחד. ומה שנקרא "תנועת העבודה", זה בעצם בא ממנה, ממפא"י. באותם הימים, ימי בן-גוריון, כשעוד הייתי כאמור ילד קטן, לא הבנתי הרבה בפוליטיקה, וגם לא הבנתי למה אבא שלי שונא את מפא"י. אבא שלי היה פועל במוסד ממשלתי גדול, והוא עבד בו עשרות שנים, עד שפרש לגימלאות. רק כשגדלתי קצת, העז אבי לספר לי איך זה קרה שהוא נשאר כל הזמן פועל פשוט, למרות שהיה בעל-מקצוע מצויין, ואילו חבריו, שהת' חילו לעבוד בדרך כאשר הוא התחיל, התקדמו בעבודה ונעשו מנהלים קטנים ומנהלים גדולים.

הסיפור היה פשוט מאוד: אבי לא הסכים לקחת הביתה פינקס-אדום. הוא לא הסכים להיות "חבר מיפלגה", צמד מילים שבאותם זמנים היתה לו משמ' מעות אחת ויחידה. אמרו לו, לאבי: מה איכפת לך? תיקח פינקס, ואחר' כך תצביע איך שאתה רוצה, מה זה מפריע לך? אבל הוא לא הסכים. הוא כל-כך לא הסכים, עד שהזמינו אותו לפגישה עם איש מהשירות, שגם הוא ניסה לשכנע אותו להצטרף למיפלגה. אבל השיכנועים לא עזרו למפא"י. אבא שלי נשאר בלי פינקס-אדום, עקשן ש' כמאווה. שלושים שנה פועל פשוט בלי פינקס-אדום.

דוד בן-גוריון

דין

פרוטה

כדין מאה

תיארו תיראו את הגרמנים ה' אלה! זה צדק זה! אנשים שבדם קר רצחו יהודים וכל מיני גויים אחרים מקבלים שלוש עד חמש שנים! ולזה הם קוראים מישפט? לזה הם קוראים צדק? רוצחים כ' אלה מתועבים! ואיך שכל הצבור עים האלה אומרים: טוב, תראו, עבר כבר הרבה זמן מאז... הראיות לא בטוחות במאה אחוז... אין ה' כחה לגבי כל הנרצחים... סיפורים. תירוצים, קישקושים. מה זאת אר' מרת שאין הוכחות? דין פרוטה כדין מאה! אפשר להוכיח שרצחו אחד? זה מספיק לגמרי! מה, אם מישוה רוצח אדם, הוא לא מקבל מינימום מאסר-עולם בכל מדינה דימוקרטית? ותראו, תראו את ההבדל בינינו לבנים. הם, הגרמנים האלה, נות' נים שלוש עד חמש שנים לאנשים שרצחו מאות ואלפים, ואילו אנחנו, תראו מה זה! סגן דני פינטו, למ' של על מה בסך-הכל האשימו אר' תו? שרצה ארבעה ערבים! ומה, על שניים אפילו לא היו להם ה' כחות! ומה, איך הוא רצה אותם בסך-הכל? לא גזים, לא משרפות, כלום. חוט ניילון פשוט. סתם חוט. אז אם אלה, הגרמנים, מקבלים שלוש עד חמש שנים על רצח מאות ואלפים, כמה צריך לקבל דני פינטו? כלום! עשר דקות מכסימום היה צריך לשבת. אבל לא! אצלנו יש צדק! דין פרוטה כדין מאה! אר' לנו הוא קיבל לשבת שנים, שנים! כן, אנחנו לא גרמנים! כשאצלנו תופסים מישוה על רצח מתועב כזה — הוא יושב, ולא חשוב כמה אנשים הוא רצה, ואם הוא רצה אותם ב' ניילון, בגרון או עם מקל! אצלנו הוא לא יהיה אחר-כך גם גיבור לאומי כמו אצלם! אצלנו הוא לא יוכל ללכת עם ראש מורם ברחוב! אצלנו, נידוי חברתי יהיה עליו! אם הוא יתחתן — אף אחד לא יבוא לחתונה שלו! אם יהיו לו ילדים — בקושי יסכים מישוה לדבר איתם! ככה זה אצלנו!

וחכו, חכו, הוא לא יגמור כל כך מהר לשבת, כמו אצלם, עם חנינה והמתקת עונש, וכל הדברים היפים שהגרמנים האלה המציאו בשביל ה' רוצחים שלהם! לא! אצלנו דין פרוטה כדין מאה! שנים הוא יישב! מינימום שישה חודשים! פה זה לא מאיידיק, ולא יהיה פה מאי-דנק!